

Recensie Trouw ★★★★★ Lemming

Komiek Merijn Scholten heeft een hoop kritiek op de maatschappij, maar is vooral enorm grappig

Meer nog dan de typetjes zijn het bepaalde woorden die blijven hangen na afloop van *Lemming*, de tweede solovoorstelling van Merijn Scholten. ‘Lanterfant’ is zo’n woord. Een beetje archaïsch, en als je het met een net wat overdreven articulatie uitspreekt, zoals Scholten dat doet, tovert het spontaan een glimlach op je gezicht.

Maar het is ook een woord dat ergens voor staat. Het vangt, heel treffend, de waarde van niks in een tijd waarin de dodelijke combinatie van technologie en commercie voortdurend onze aandacht kaapt.

En zo hebben we meteen de twee kernkwaliteiten te pakken van Merijn Scholten. Hij maakt cabaret met inhoud, dat scherp reflecteert op de wereld van nu, en weet daarbij steeds de juiste vorm te vinden; het woord, beeld of personage waarin veel besloten ligt. Dat deed hij al als onderdeel van het duo De Partizanen, en hij continueert die lijn succesvol als solist.

Het doet denken aan Hans Teeuwen

In *Lemming* vormt de kudde, naast het lanterfant, een centraal begrip. Opnieuw een wat ouderwets woord, bijbels vooral. En ook in dit geval wil Scholten zich via dat woord kritisch verhouden tot de huidige tijd.

In het licht van het jezelf opsluiten in je individuele coconnetje waar de techindustrie ons zo toe aanspoort, bepleit de cabaretier een herwaardering van de kuddegeest. Gehuld in monnikspij komt hij op, om ons wat zalvende woorden toe te spreken. Hij doet dat met ironie, maar toch ook niet geheel ongemeend. Het is een fijne balans die Scholten steeds weet te bewaren.

Na die sacrale start volgt al snel een harde schakel naar een opgefokt dansnummer, gevolgd door een absurdistische act waarin Scholten onverstaanbare zang combineert met nonsens-anekdotes. Het is een buitengewoon sterke openingssequentie, die doet denken aan het begin van Hans Teeuwens legendarische debuutshow *Hard en zielig* uit 1994.

Scholten als dj.Bron Foto Vincent van Woerkom

Sowieso bevat *Lemming* diverse referenties aan de jaren negentig. Er is een industrieel decor met stalen hekken en een dj-booth, dat de sfeer oproept van een Berlijnse technoclub, een lied op de tune van de tv-serie *MacGyver*, en een 'sad hardcore'-nummer dat filosoof Francis Fukuyama door de mangel haalt, de man die in 1992 de menselijke geschiedenis 'ten einde' verklaarde.

Nooit zware kost

Opvallend is hierbij dat Scholten (42) de jaren negentig niet met een nostalgische bril beziet, zoals veel van zijn generatiegenoten, maar juist met een kritisch oog voor hoe in dit decennium de kiem werd gelegd voor veel van de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen waar we nu bezorgd over zijn.

Dat klinkt misschien als zware kost, maar zo voelt het bij Scholten zelden. De bonte stoet aan typetjes die langskomt, waaronder voor zijn volgers diverse bekende gezichten, houdt het geheel licht.

Sommige scènes gaan daarbij iets te lang door, maar de meeste zijn toch vooral enorm grappig, met als hoogtepunt de ras-Amsterdammer die verhaalt over zijn avonturen als violist bij de Wiener Philharmoniker.